

PETR BAKLA
ELSEWHERE (2017)

LUBOŠ MRKVIČKA
FOR LARGE ENSEMBLE, ČÁST C (2017)

MARIÁN LEJAVA
VERTIGO
koncert pro housle a ansámbl op. 25 (2017–18)
Prelude
Fugue
Ayre

**21. 6. 2017 ZAHÁJILO BCO SVOU
7. KONCERTNÍ SEZONU - S NÁZVEM „C“ -
CENTURY, CZECHOSLOVAKIA.**

„Pro Československo“ a „Z Československa“ to jsou témata roku 2018. Pro BCO vznikají skladby na objednávku u významných českých, slovenských a zahraničních autorů. Zazní světové premiéry, zahrají vynikající umělci. Czechoslovakia, Century – sezona „C“.

Prosíme posluchače, aby zaujali svá místa včas, vypnuli mobilní telefony a během koncertu nefotografovali. Po začátku není vstup do sálu umožněn i z důvodů přenosu Českého rozhlasu.

Změna programu a účinkujících vyhrazena!

Za podporu děkujeme:

Ministerstvu kultury ČR / Státnímu fondu kultury ČR / Jihomoravskému kraji / Statutárnímu městu Brno / Nadaci Život umělce / Nadaci Český hudební fond / Filharmonii Brno

Mediální Partneři:

Opera+ / Brno – město hudby / AlterEcho / 4AM – Fórum pro architekturu a média / GUERILLA.film / Morgal / Martin Hrdina

Vstupenky jsou dostupné v předprodeji a on-line kalendáři Filharmonie Brno. Základní vstupné 200 Kč/
Informace o slevách na www.bcorchestra.cz

Další koncert cyklu C

20'3'2018, Besední dům
FOR CZECHOSLOVAKIA
SHARP, DAHINDEN, GRAHL

**BRNO
CONTEMPORARY
ORCHESTRA**
FROM
CZECHOSLOVAKIA
BESEDNÍ DŮM
BRNO
31'1'2018

BCO - BRNO CONTEMPORARY ORCHESTRA
housle **MILAN PAĽA**
dirigent **PAVEL ŠNAJDR**

WWW.BCORCHESTRA.CZ

Ve slavné komedii Petra Schulhoffa *Hodíme se k sobě, miláčku...?* je scéna každoročního opakování seznamovací schůzky dvou hlavních protagonistů, kdy vše musí být jako poprvé. Důležitý je dobrý pocit, vzpomínka spojená se sentimentem a nikoliv vlastní obsah. Společný prožitek manželů se rozpadá do vyprázdněných kulis a pouhá nostalgie jej nemůže ochránit. Podobně i posluchači jsou mnohdy obklopováni kulisami, jsou stavěni do rolí turistů, kteří touží zažít v Praze Mozarta a na koncertě atmosféru, jako když byli mladí. Hudba se vytrácí a je zaobalena do rozptylující podívané. Je velmi svůdné oslavovat století existence samostatného Československa či nástupnické České republiky výctem letopočtů s osmičkou na konci. Je svůdné dmout se hrdostí nad moudřejším rodákem, který získal Nobelovu cenu, či šikovnějším skoro sousedem, který střelil kdysi vítězný gól. Nepochybně je co slavit, ale zkusme to jinak, zkusme odhodit pentle a lampiony a zkusme poslouchat.

Pro dnešní koncert, který je složen ze tří světových premiér, vzniklých na objednávku **BCO**, a jedné již starší, ale vždy nově znějící kompozice, jsme vybrali autory, jejichž tvorba je postavena na absolutní kompozici a virtuózní interpretaci, bez patosu, bez programu, bez kompromisů. Poskládali jsme program **Z Československa** nikoliv pro turisty, ale pro posluchače, kteří chtějí poslouchat.

PETR BAKLA (*1980) ve svých skladbách často využívá základních, schematizovaných hudebních útvarů, zejména chromatické a celotónové stupnice. Zajímají ho situace a souvislosti, v nichž tento úsporný materiál nabývá zvláštní expresivity a energie. Obvyklým rysem Baklových skladeb je také práce se simultánním průběhem dvou zvukových vrstev, které, ač zpravidla dynamicky výrazně odlišené na způsob "figury a pozadí", nejsou ve vztahu vzájemné podřízenosti – jsou rovnocenně důležité a společně generují specifické napětí a pocit nejednoznačnosti. Baklovy skladby byly uvedeny v ČR, Německu, Rakousku, Švýcarsku, Španělsku, Itálii, Francii, Polsku, Nizozemí, USA (New York, Boston, San Diego ad.), v Arménii či na Ukrajině, často v podání renomovaných interpretů a na jejich objednávku. Zvláštní důležitost má spolupráce s Ostravským centrem nové hudby. Petr Bakla studoval na Akademii múzických umění v Praze, zúčastnil se skladatelských kurzů a workshopů doma i v zahraničí, byla mu udělena stipendia a tvůrčí pobyty. Je samoukem.

Ke skladbě **Elsewhere** pro 13 nástrojů, objednané Brno Contemporary Orchestra: *Název může znamenat "někde", ale také "někam". Zůstávám u angličtiny, protože mi takhle obojnost vyhovuje (nechci se rozhodnout). Ale název je jen název. Poslouchejte, jako byste pozorovali oblaka – dejme tomu, že oblaka zimní; letí rychle a vy máte daleký výhled a chvíli času. Nepředstavujte si to, jenom tak prosím poslouchajte.*

Hudební skladatel **LUBOŠ MRKVIČKA** (*1978) studoval nejprve tři roky na Státní konzervatoři v Praze u Bohuslava Řehoře (1997–2000), poté na Akademii múzických umění v Praze u Milana Slavického (2009, Ph.D.). Během svých studií absolvoval kromě řady kompozičních workshopů i studijní stáž na Royal College of Music v Londýně u Davida Sawera. Píše téměř výhradně nástrojovou hudbu, zahrnující díla od malých komorních seskupení až po velké orchestry. V současnosti působí jako pedagog na pražské HAMU, kde vyučuje skladbu a teoretické předměty zaměřené na kompoziční postupy v hudbě 20. a 21. století. Kromě toho učí skladbu na New York University v Praze.

Od okamžiku, kdy jsem začal komponovat, jsem cítil nechuť nějakým způsobem své skladby pojmenovávat. I když mezi jednotlivými skladbami mohly být někdy i značné rozdíly, měl jsem pocit, že ve své podstatě dělám stále totéž. Pokud mě coby posluchače někdy zaujala nějaká skladba, vždycky jsem chtěl poznat i zbývající kompozice daného autora. Ani jako ctitel rockové hudby jsem nikdy nepatřil mezi ty, kteří mají pouze svá oblíbená alba či přímo písničky, které poslouchají stále dokola, aniž by poslouchali zbývající produkci dané kapely. Vždycky jsem uznával kapely a nikoliv pouze písničky; vždycky jsem uznával skladatele a nikoliv pouze skladby – vždycky jsem měl tendenci vidět veškerou hudbu jako jedinou věc, jako něco, co navzdory své strukturální rozmanitosti je ve své podstatě stále totéž.

Jako u každého opravdového milovníka hudby, za kterého sám sebe považuji, však všechny tyto tendence vycházely v první řadě z bezprostředního a až fyzického potěšení z hudebního detailu, který v sobě jakoby v jediném okamžiku obsahuje celou hudební zkušenost. Díky tomuto pocitu prvofadosti hudebního detailu jsem také nikdy příliš nerozuměl potřebě vytváření dramatických forem, která se projevuje tak, že jednotlivé věty kompozice je třeba uvádět vždy ve stejném pořadí právě za účelem dosažení zamýšleného dramatického efektu. U romantických symfonií jsem si klidně mohl pustit scherzo před první větou či poslouchat písničky konceptuálního rockového alba ve změněném pořadí, aniž by u mě docházelo k jakémukoliv snížení síly hudebního prožitku.

*Předpokládám, že to bylo především napětí právě mezi mojí potřebou hudbu vnímat jako jednotlivý fenomén a až fyzickým potěšením z hudebního detailu, které mě asi před jedenácti lety dovedlo k prostému rozhodnutí: své skladby budu označovat jednoduše pořadovými písmeny. Každá skladba (písmeno) pak bude představovat rozvinutí nějakého konkrétního hudebního nápadu v souvislosti s harmonií, dynamikou, rychlostí, hustotou, texturou, polohou... Bude moct stát samostatně či v sousedství libovolného počtu jakýchkoliv dalších částí, v takovém případě pak jejich pořadí bude zcela na libovůli interpreta. První skladbu v rámci cyklu **For Large Ensemble** jsem dokončil v roce 2008. Část B byla komponována pro **Orchestr Berg** v roce 2015, část C pro **Brno***

*Contemporary Orchestra v roce 2017. Část D, komponovaná pro **Klangforum Wien**, představuje zatím poslední kompozici tohoto cyklu.*

Slovenský skladatel a dirigent **MARIÁN LEJAVA** (*1976) studoval dirigování a kompozici na Vysoké škole múzických umění v Bratislavě, kde dnes působí jako pedagog. Svě dirigentské i kompoziční dovednosti si prohloubil na řadě mezinárodních kurzů. Jako dirigent je uznávaným specialistou na soudobou hudbu a hudbu dvacátého století.

Vertigo (op. 25, 2017–18) pre husle a ansámbel (17 hráčov) je siedmou záverečnou časťou cyklu komorných koncertov HEPTACON (na ktorej pracujem priebežne od roku 2012). Už z názvu vyplývajú dva najdôležitejšie inšpiračné zdroje: 1. „závratné“ umenie huslistu Milana Palu, pre ktorý bol napísaný, 2. javy, ktoré sú charakteristické pri navodení stavu závratu (Vertiga). Koncert má tri časti: rýchle virtuózne Prelúdium s charakteristickými rýchlymi pasážami, dvojitú Fúgu (v zmysle talianskeho významu 'útek'), ktorej heterofonické tri vrstvy („hlasy“) sa marné pokúšajú opustiť („utiecť“) vplyv(u) hlasu sólového nástroja, a expresívne a intenzívne Adagio – absurdná (na hlavu postavená) verzia Arie s vyhrôtenými extrémami dynamiky a sadzby. Takže sa pohodlne usadte a „nezabudnite si zapnúť bezpečnostné pásy“!

MILAN PALA (* 1982) po absolutoriu na banskobystričské konzervatoři pokračoval na vídeňské Universität für Musik a na brněnské JAMU ve třídě doc. Františka Novotného. Dnes brázdí domácí i mezinárodní pódia s repertoárem jdoucím od J. S. Bacha až po současné autory. V roce 2009 získal Cenu Ludovíta Rajtera za výjimečné interpretační kvality a ojedinělý přínos slovenské hudbě, ale především již několik let nahrává sérii věnovanou slovenským současným skladatelům. V průběhu svého studia se Milan Pala zúčastnil mezinárodních mistrovských kurzů, ze kterých nejvýznamnější byly lekce Vladimíra Spivakova v Curychu, Semiona Jaroševiče a Jeana Guillou. Jako sólista spolupracoval s Petrohradským filharmonickým orchestrem, Petrohradským kongresovým orchestrem, Rozhlasových symfonickým orchestrem Kyjeve, Filharmonii Brno nebo Slovenskou filharmonii. Je také nositelem ocenění z domácích a zahraničních soutěží, mezi které patří Concourse Moderne Riga, Anglo-Czecho-Slovak Trust London, Leoš Janáček Competition Brno, Bohuslav Martinu Competition a další. V prostorách rajhradského kláštera se představil s repertoárem, který odpovídá jeho zaměření v několika posledních letech. Zazněly tak skladby autorů Alfreda Schnittkeho, Jevgenije Iřšaje a Jeana Guillou, z nichž poslední dvě jsou Palovi přímo věnované.

Viktor Pantůček